

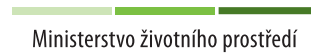
MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo životního prostředí

MINISTERSTVO
KULTURY

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

STÁTNÍ BÁŇSKÁ SPRÁVA
ČESKÉ REPUBLIKY

**Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zemědělství,
Ministerstva dopravy, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva kultury,
Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva průmyslu a obchodu,
a Státní báňské správy
k aplikaci § 334a zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon,
ve znění zákona č. 152/2023 Sb.**

Znění § 334a zákona č. 283/2021 Sb.

§ 334a

(1) Přejícným obdobím se rozumí pro účely odstavců 2 a 3 období od 1. ledna 2024 do 30. června 2024 a pro účely odstavce 4 období od 1. července 2022 do 30. června 2023.

(2) Ve věcech týkajících se územního plánování se v přechodném období postupuje podle dosavadních právních předpisů, s výjimkou územního řízení týkajícího se vyhrazené stavby uvedené v příloze č. 3 k tomuto zákonu nebo stavby s ní související, které v přechodném období nelze zahájit. Pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 2 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024.

(3) Ve věcech týkajících se záměrů podle tohoto zákona se v přechodném období postupuje podle dosavadních právních předpisů s výjimkou věcí týkajících se vyhrazených staveb uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu, staveb s nimi souvisejících a staveb tvořících s nimi soubor staveb. Pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024. Ve věcech týkajících se vyhrazených staveb uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu, staveb s nimi souvisejících a staveb tvořících s nimi soubor staveb se postupuje podle tohoto zákona s výjimkou § 172, § 173, § 185 odst. 3 písm. c) a části sedmé.

(4) V přechodném období vykonává působnost Nejvyššího stavebního úřadu jako služebního úřadu Ministerstvo pro místní rozvoj a působnost stanovenou předsedovi Nejvyššího stavebního úřadu jako služebnímu orgánu státní tajemník v Ministerstvu pro místní rozvoj.

Důvody přijetí § 334a

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, neboli nový stavební zákon (dále jen „NStZ“), a zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, (dále jen „změnový zákon“), předpokládaly nabytí plné účinnosti k datu 1. 7. 2023. NStZ i změnový zákon byly postaveny na principu vzniku zcela nové soustavy státní stavební správy.

Koncepce vzniku nové státní stavební správy byla z politických důvodů opuštěna již koncem roku 2021, proto bylo nutné s ohledem na předpokládané datum nabytí účinnosti NStZ a změnového zákona připravit časový prostor pro přípravu tzv. věcné novely NStZ¹, která změní institucionální koncepci NStZ. Zároveň bylo také rozhodnuto, že z důvodu energetické krize a válečných událostí na Ukrajině je nutné zajistit urychlené budování nezbytné dopravní a technické infrastruktury již podle zjednodušených procesů podle NStZ. Z těchto důvodů byl přijat zákon č. 195/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, který fakticky odložil vznik státní stavební správy do roku 2024, čímž vytvořil prostor pro přípravu věcné novely NStZ, a dále zavedl do části dvanácté novou hlavu pátou, která obsahuje jediné ustanovení, a to § 334a. Toto ustanovení fakticky zakotvilo postupný náběh NStZ do praxe podle výše uvedeného principu, tedy rozdělení povolovacích procesů na povolovací procesy pro vyhrazené stavby² a pro všechny jiné záměry než vyhrazené stavby v tzv. přechodném období. NStZ ve znění odkládací novely stanoví přechodné období na dobu od 1. 7. 2023 do 30. 6. 2024.

Věcná novela NStZ obecně posunula účinnost NStZ a změnového zákona k datu 1. 1. 2024 a z tohoto důvodu změnila i **přechodné období v § 334a odst. 1 NStZ na dobu od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024.**

V důsledku § 334a NStZ se bude v přechodném období postupovat jak podle NStZ, tak podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (dále jen „StZ“). Obdobně se § 334a dotýká i zákonů dotčených změnovým zákonem, u kterých bude také nutné odlišovat aplikaci jejich znění do 31. 12. 2023 a znění účinného od 1. 1. 2024.

Použitelnost NStZ v oblasti územního plánování

V oblasti územního plánování³ se podle § 334a odst. 2 NStZ postupuje podle dosavadních předpisů. Výjimku z tohoto principu představuje územní rozhodování ve věcech vyhrazených staveb, kdy pro účely povolování vyhrazených staveb nebude možné zahajovat nová územní řízení. Jinými slovy, přestože územní rozhodování a umístování staveb je podle části třetí StZ realizačním nástrojem územního plánování, pro umístování nových vyhrazených staveb se nepoužije.

Zároveň však platí § 330 odst. 1 NStZ, podle kterého se řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti NStZ dokončí podle dosavadních právních předpisů. To znamená, že zahájená územní řízení, jejichž předmětem je vyhrazená stavba podle NStZ, budou dokončena podle StZ. Nová územní řízení však již nebude možné v přechodném období ve věci vyhrazených staveb zahajovat.

¹ Zákon č. 152/2023 Sb.

² Stavby uvedené v příloze č. 3 k NStZ.

³ Část třetí StZ a část třetí NStZ.

Pro vyhrazené stavby povolované v přechodném období se však v důsledku § 334a odst. 2 NStZ bude vydávat závazné stanovisko orgánu územního plánování podle § 96b StZ, neboť na vydávání tohoto závazného stanoviska se žádá výjimka v § 334a odst. 2 nevztahuje.

V případě záměrů a staveb jiných než vyhrazených se postupuje podle dosavadních právních předpisů, tedy územní řízení lze u těchto záměrů a staveb zahájit a rozhodnout o žádosti, viz dále.

Dosavadními právními předpisy je nutno rozumět nejen StZ a jeho prováděcí právní předpisy, ale také ta ustanovení NStZ, která v souladu s § 335 písm. a) NStZ již nabyly účinnosti.⁴ S ohledem na skutečnost, že StZ bude zrušen k datu 1. 1. 2024, tedy k nabytí účinnosti NStZ, je pro dosavadní právní předpisy toto datum rozhodující. Jinými slovy, dosavadní právní předpisy se budou používat v jejich znění do 31. 12. 2023.

S ohledem na výše uvedené **se bude v důsledku § 334a odst. 2 NStZ v oblasti územního plánování v přechodném období**, tj. od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024 **postupovat** ve všech procesech **tak, jako by NStZ nenabyl účinnosti**. Výjimkou bude územní rozhodování ve věcech vyhrazených staveb a ustanovení NStZ, která již nabyly účinnosti.

Použitelnost NStZ při povolování vyhrazených staveb

Ustanovení § 334a odst. 3 věta třetí NStZ stanoví, že ve věcech vyhrazených staveb, staveb s nimi souvisejících a staveb tvořících s nimi soubor staveb⁵, se postupuje podle NStZ. Výjimku z použitelnosti NStZ tvoří § 172, § 173, § 185 odst. 3 písm. c) a část sedmá, které se týkají digitalizace stavebního řízení, resp. digitalizace procesů podle NStZ a možnosti podávat podání podle NStZ v digitální formě.

V souvislosti s povolováním vyhrazených staveb nelze opomenout § 334a odst. 2 NStZ, který stanoví, že v přechodném období nelze zahajovat územní řízení ve věcech vyhrazených staveb. V případě, že by stavebnímu úřadu v přechodném období došla žádost o vydání územního rozhodnutí, jejímž předmětem by byla vyhrazená stavba, stavební úřad takovou žádost odloží jako žádost, k jejímuž vyřízení není věcně příslušný, a to podle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu. To ale nevylučuje vydání závazného stanoviska orgánu územního plánování podle § 96b StZ jako závazného podkladu pro účely povolení vyhrazené stavby postupem podle § 174 a násl. NStZ.

Zároveň platí, že díky nabytí účinnosti NStZ k 1. 1. 2024 a vzniku Dopravního a energetického stavebního úřadu bude k povolení vyhrazené stavby, stavby s ní související a stavby tvořící s vyhrazenou stavbou soubor staveb příslušný **Dopravní a energetický stavební úřad**.

Ustanovení § 334a odst. 3 věta třetí NStZ s ohledem na výše uvedené stanoví, že vyhrazené stavby, stavby s nimi související a stavby tvořící s nimi soubor staveb budou povolovány postupem podle NStZ s tím, že se pro ně bude vydávat závazné stanovisko podle § 96b StZ. Příslušným stavebním úřadem bude v souladu s § 33 NStZ Dopravní a energetický stavební úřad.

⁴ Např. § 322 odst. 1 a 3 NStZ, který prodlužuje platnost územně plánovacích dokumentací schválených přede dnem 1. ledna 2007 do 31. prosince 2028, nebo § 326 NStZ, který zrušil platnost stavebních uzávěr vydaných podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

⁵ Viz § 5 odst. 4 NStZ: „*Stavbou hlavní souboru staveb se v tomto zákoně rozumí stavba, která určuje účel výstavby souboru staveb. Vedlejší stavbou v souboru staveb se v tomto zákoně rozumí stavba, která se stavbou hlavní svým účelem užívání nebo umístěním souvisí a která zabezpečuje užitelnost stavby hlavní nebo doplňuje účel užívání stavby hlavní.*“

Použitelnost NStZ při povolování jiných záměrů

Ustanovení § 334a odst. 3 věta první NStZ stanoví obecné pravidlo, které vylučuje v přechodném období použitelnost NStZ na záměry podle § 4 NStZ⁶ (s výjimkou vyhrazených staveb viz výše).

Jinými slovy v přechodném období se při povolování všech ostatních záměrů, tedy záměrů jiných než vyhrazených staveb, bude postupovat podle StZ a právních předpisů s ním souvisejících ve znění do 31. 12. 2023. NStZ se při povolování ostatních záměrů nepoužije.

Po skončení přechodného období budou řízení zahájena, avšak nedokončená v přechodném období, s ohledem na znění § 334a odst. 2 věta druhá NStZ, který stanoví pro účely konce přechodného období právní fikci nabytí účinnosti NStZ k 1. 7. 2024, dokončena v souladu s § 330 odst. 1 NStZ podle dosavadních právních předpisů. **Dosavadními právními předpisy je nutno rozumět právní předpisy platné a účinné k 31. 12. 2023.**

S ohledem na použitelnost dosavadních právních předpisů **bude příslušným stavebním úřadem vždy stavební úřad příslušný podle ustanovení StZ, resp. jiných právních předpisů, ve znění do 31. 12. 2023.**

Použitelnost předpisů dotčených zákonem č. 284/2021 Sb.

Jak bylo uvedeno výše, spolu s NStZ byl přijat i doprovodný změnový zákon. Tento zákon novelizoval více než 50 zákonů, které se dotýkají povolování staveb. Změnový zákon byl dále doplněn a změněn věcnou novelou NStZ a také doprovodným změnovým zákonem k zákonu o jednotném environmentálním stanovisku.⁷ To vše ve svém důsledku s ohledem na § 334a NStZ klade otázku, podle jakých předpisů se bude postupovat při posuzování souladu záměrů podle NStZ se zájmy chráněnými podle jiných právních předpisů.

S ohledem na cíle a účel novely NStZ provedenou zákonem č. 195/2022 Sb., kterou byl do NStZ vložen § 334a, nelze jeho důsledky vyložit jinak, než že se vztahuje i na zákony, které byly dotčeny změnovým zákonem.⁸ Ostatně § 1 odst. 2 NStZ stanoví, že NStZ stanoví i podmínky pro integrovanou ochranu veřejných zájmů, což se mimo jiné projevuje i v úpravě procesu vydávání závazných stanovisek pro účely řízení podle stavebního zákona (viz § 175 až 179a NStZ) podle jiných právních předpisů. I z tohoto důvodu je nutné vztáhnout úpravu § 334a NStZ i na posuzování zájmů chráněných podle jiných právních předpisů. Jinými slovy v případě povolování jiných než vyhrazených staveb budou dotčené orgány chránící veřejné zájmy podle jiných právních předpisů v přechodném období postupovat podle právních předpisů účinných ke dni 31. 12. 2023.

⁶ (1) Záměrem se v tomto zákoně rozumí stavba, soubor staveb, zařízení, údržba dokončené stavby, změna využití území, dělení nebo scelování pozemků a stanovení ochranného pásma.

(2) Záměrem EIA se v tomto zákoně rozumí záměr podle odstavce 1, který podléhá posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

⁷ Zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku.

⁸ Např.:

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči,

zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,

zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),

zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Na tuto skutečnost upozornil i předseda Legislativní rady vlády ve svém stanovisku k návrhu zákona č. 195/2022 Sb.⁹ Výše uvedený výklad je nutné připustit také s ohledem na skutečnost, že zákonodárce záměrně v § 334a NStZ použil obecného vyjádření „ve věcech záměrů“, čímž vyjádřil, že s výjimkou vyhrazených staveb pro záměry podle NStZ se mají použít dosavadní právní předpisy obecně, nikoliv pouze StZ.

Výše uvedený výklad podporuje i znění § 19 odst. 6 zákona o jednotném environmentálním stanovisku, které reaguje na zakotvení přechodného období tak, že v přechodném období se zákon o jednotném environmentálním stanovisku použije v období od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024 pouze u vyhrazených staveb.

Doprovodný změnový zákon k zákonu o jednotném environmentálním stanovisku žádný výslovný odkaz na přechodné období neobsahuje. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že jednotné environmentální stanovisko se v přechodném období bude vydávat pouze pro vyhrazené stavby, a všechny změny dotčené jednotlivými novelami obsaženými v doprovodném změnovém zákonu vztahující se k vydávání jednotného environmentálního stanoviska se použijí podle nové právní úpravy ve znění od 1. 1. 2024 rovněž pouze pro vyhrazené stavby.

Pro povolování jiných než vyhrazených staveb nebude v přechodném období jednotné environmentální stanovisko vydáváno, postupuje se proto podle právních předpisů účinných ke dni 31. 12. 2023. Změny obsažené v doprovodném změnovém zákonu, které se však netýkají vydávání jednotného environmentálního stanoviska, resp. povolování záměrů podle stavebního zákona, nabývají účinnosti ke dni 1. 1. 2024.

Ve vztahu k těmto novelizovaným předpisům lze tedy shrnout, že výše uvedený výklad se týká změn v těchto předpisech, které jsou navázány na regulaci záměrů podle NStZ a problematiku územního plánování. Změny, které přinesl zákon č. 284/2021 Sb. a věcná novela NStZ, které neřeší problematiku územního plánování nebo posuzování záměrů podle NStZ, nabývají účinnosti dne 1. 1. 2024.¹⁰

Závěrečné shrnutí

S ohledem na výše uvedené je proto nutné v přechodném období (tj. v období od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024) postupovat takto:

Postup	Právní úprava
Územní plánování	StZ ve znění do 31. 12. 2023 Předpisy dotčené změnovým zákonem ve znění do 31. 12. 2023

⁹ „Návrh předpokládá částečné odložení účinnosti stavebního zákona, ale neobsahuje současné odložení účinnosti tzv. doprovodného zákona, tj. zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona. Při zvoleném věcném řešení a vzhledem ke složitosti tzv. doprovodného zákona by ostatně ani nebylo možné jeho účinnost pouze částečně odložit. **Bylo by tedy nutné úpravu podle navrhovaného § 334a odst. 3 věty první chápat tak, že by se po 1. červenci 2023 vztáhla i na související zákony, protože opačný výklad by po uvedeném datu vedl k neřešitelným aplikačním problémům.**“

¹⁰ Např. zakotvení postavení Kanceláře prezidenta republiky jako orgánu památkové péče a vymezení jejích pravomocí v § 27b zákona o státní památkové péči.

Povolení vyhrazené stavby (příloha č. 3 k NStZ), staveb s ní souvisejících nebo staveb tvořících s ní soubor staveb	StZ - § 96b NStZ – část I, II, IV, V, VI s výjimkou § 172, § 173, § 185 odst. 3 písm. c), VIII, IX, X, XI, XII Zákon o jednotném environmentálním stanovisku Předpisy dotčené změnovým zákonem ve znění od 1. 1. 2024.
Povolení jiných staveb a záměrů	StZ ve znění do 31. 12. 2023 Předpisy dotčené změnovým zákonem ve znění do 31. 12. 2023

Ing. Žanet Hadžić, CSc.

ředitelka odboru stavebního řádu
Ministerstvo pro místní rozvoj

JUDr. Martin Zídek

ředitel odboru Památkové inspekce
Ministerstvo kultury

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.

ředitel odboru legislativního
Ministerstvo životního prostředí

Mgr. Ján Čiampor

ředitel odboru energetické účinnosti
a úspor
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ing. Petr Vůjtěch

ředitel odboru infrastruktury a územního plánu
Ministerstvo dopravy

MUDr. Pavla Svrčinová, Ph.D.

hlavní hygienička ČR s postavením
vrchní ředitelky sekce pro ochranu a podporu
veřejného zdraví
Ministerstvo zdravotnictví

Mgr. Daniel Vlasák

zástupce ředitele odboru legislativního
Ministerstvo zemědělství

Ing. Michaela Vachtlová, Ph.D.

zástupkyně ředitele odboru hornictví
ČBÚ